

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

FÁJLCSERE BÜNTETŐJOGI MEGÍTÉLÉSE

Ügyszám: SZJSZT – 03/14

A Megkereső által feltett kérdések:

1. Állapítsa meg, hogy a fenti elkövetési magatartás során az egyes filmekre vonatkozóan milyen összegű vagyoni hátrány keletkezik.
2. Véleményében fejtse ki, hogyan állapítható meg a jogosulatlan nyilvánossághoz közvetítés az egyes művek tekintetében.
3. A szakértő egyéb észrevétele.

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

Tekintettel arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”) 8. § (1) bekezdése szerint „*a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)*”, az eljáró tanács kizárólag a megkeresés, illetve a megkereséshez csatolt dokumentáció alapján hozta meg szakvéleményét.

Ad 1)

A csatolt iratban foglaltak alapján az Eljáró Tanács álláspontja szerint abból kell kiindulni, hogy a kirendelés tárgyát képező filmalkotások a feljelentő javára szerzői jogi védelem alatt állnak.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1. §-ának értelmében a törvényben biztosított szerzői jogi védelem illeti a szerző egyéni, eredeti szellemi tevékenysége eredményeként létrejött alkotásokat. Ugyanez igaz a külföldi származási országú olyan alkotásokra is, amelyek az Szjt. 2. §-a alapján élveznek oltalmat . A megkereséshez csatolt iratok alapján ezek az alkotások a Magyarországot kötő nemzetközi szerződések (Berni Unió egyezmény, TRIPS-megállapodás, WIPO Szerzői Jogi Szerződés) alapján a magyar művekkel azonos védelem alatt állnak.

Az eljárás iratai alapján nem vitatott, hogy a filmek szerzői és filmelőállítói („gyártóként és forgalmazóként”) jogosultja a feljelentő, így az Szjt. 94/B. §. (1) bekezdés alapján az ellenkező bizonyításáig őt kell a jogsértés ellen fellépésre jogosultnak tekinteni.

A feljelentőt, mint jogosultat megilletik a filmek szerzőitől átruházás útján megszerzett szerzői vagyoni jogok [Szjt. 66. § (1) bekezdés], illetve filmelőállítóként „saját jogon” is az Szjt. 82. §-a alapján őt megillető szomszédos jogok. Vagyis a felhasználás engedélyezéséhez az ő hozzájárulása szükséges, amennyiben ez elmaradna, jogsértésről beszélünk [Szjt. 16.§. (6), bekezdés, 42.§ (1) bekezdés]

Az SZJSZT számára feltett kérdés a vagyoni hátrány mértékére, és nem a kárra vonatkozik (régi Btk. 137. § E törvény alkalmazásában)

1. kár: a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés; vagyoni hátrány: a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny,

új Btk: 459. § (1) E törvény alkalmazásában

17. vagyoni hátrány: e törvény eltérő rendelkezése hiányában a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny;)

Hivatkozva a bevezetőben említett hatásköri korlátozásra, illetve a 2. kérdésre alább adott válasza, az Eljáró Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a hatásköre alapján, illetve a töretlen gyakorlata alapján az okozott vagyoni hátrány meghatározása tekintetében a Testület legfeljebb a felhasználási díj mértékét befolyásoló, a kialakult „iparági” gyakorlatot figyelembe vevő iránymutatást tud adni. A jogsértéssel okozott vagyoni hátrány megállapítása kapcsán a Szerzői Jogi Szakértő Testület elvi álláspontja az, hogy *„Miután a díjak megállapítása a felek megállapodásán múlik, s csak szűkebb körben állnak rendelkezésre jóváhagyott vagy legalább is közzétett tarifák, az eljáró tanácsok csak hozzávetőleges tételek megállapítására vagy a díj- illetve kárösszegmegállapításnál alkalmazandó ismérvek megjelölésére tudnak vállalkozni.”* (SZJSZT 04/12/1.)

Hangsúlyozni kell tehát, hogy a kizárólagos jogok jellegéből következik az, hogy a művek/műpéldányok piaci értékét a jogosult állapítja meg. A realizált vagyoni hátrány ezzel szoros összefüggésben van, mivel a jogosultat – mint a hátrány legalacsonyabb összege - éppen akkora hátrány éri, amekkora összegtől azáltal esik, hogy az adott felhasználásra nem adhatott engedélyt. A vagyoni hátrány megállapításánál célszerű figyelembe venni a piaci gyakorlatot, azaz, hogy hasonló felhasználási módok jogszerű engedélyezése esetén milyen licenzdíjakat állapítanak meg.

Tekintettel arra, hogy a kirendelés tárgyát képező jogsértő felhasználások nem állnak közös jogkezelés alatt, az okozott vagyoni hátrány mértékére a jogosult nyilatkozata lehet irányadó. A jogosult a feljelentésében „jogsértésenként” azaz hozzáférhetővé tételenként (valójában: filmenként) 550.000 forintban állapította meg az őt ért vagyoni hátrányt.

A filmek esetében egyébként egységesnek mondható az a gyakorlat, amelynek alapján a vagyoni hátrányt az ASVA által a hatóságoknak 2009-ben rendelkezésre bocsátott, a nemzetközi gyakorlatot figyelembe vevő nyilatkozata alapján állapítják meg a hatóságok. Eszerint letöltésenként 1100 Forint (amelyet természetesen az infláció mértékével módosítani kell), vagy hozzáférhetővé tett filmenként 800-3000 amerikai dollárnak megfelelő forintösszeg az engedély díja („licenzdíj”).

Ad 2)

Ahogy azt az Eljáró Tanács fent kifejtette, nem áll módjában műszaki, vagy más tartalmú bizonyítást lefolytatni a véleménye kialakításánál, hanem csak a rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján állapíthatja meg a véleményét.

Az Szjt. 106.§ útján alkalmazandó 26. § (8) bekezdés második mondata és a 82. §-a hivatkozott rendelkezése alapján a filmelőállító engedélye szükséges a filmalkotások lehívásra történő hozzáférhetővé tételéhez. A feljelentés megállapítja, hogy a műveket „fájlcserélő” ún. peer 2 peer (p2p) rendszer(ek) útján tették más felhasználók számára hozzáférhetővé.

Az SZJSZT korábbi döntésében már megállapította, hogy „a „fájlcseré”, illetve „megosztás” kifejezéseket mindenhol idézőjelben használja. Ezzel kíván utalni e kifejezések pontatlan és félrevezető voltára. Szó sincs a védett műveket, illetve szomszédos jogi teljesítményeket tartalmazó fájlok cseréjéről. Az ilyen fájlok az azokat a többi Internet-használó hozzáférhetővé tevő személyek számítógépén is maradnak. Csere esetén a műpéldányok száma nem változik. Abban az esetben viszont, amire félrevezető módon „fájlcserére” kifejezés utal, az érintett művek és teljesítmények óriási mértékű többszörözéséről és az erre a célra való hozzáférhetővé tételéről, mint szerzői jogi szempontból releváns – a művek és teljesítmények rendes felhasználása és a jogosultak jogos érdekei szempontjából fontos – cselekményekről van szó. Hasonló okokból szintén pontatlan a fájlok „megosztására” való utalás.” (SZJSZT 08/07/1.)

Az SzJSzT ebben a döntésében részletesen foglalkozott a p2p rendszerek szerzői jogi problematikájával és leszögezte, hogy ezen rendszerekben alapvetően két felhasználás történik, egyrészt egy többszörözés a letöltés alkalmával, másrészt egy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel olyan módon, hogy a közönség tagja a hozzáférés helyét és idejét maga választhatja meg (lehívásra hozzáférhetővé tétel).

A rendelkezésre bocsátott dokumentáció alapján mindkét cselekmény megvalósult, így a magatartás tényállásszerű volt.

Budapest, 2014. február 12.

dr. Szinger András
a tanács elnöke

dr. Horváth Péter
a tanács előadó tagja

Karácsony József
a tanács szavazó tagja